Mottagare: Försvarsminister

Minister ansvarig för energifrågor

Minister ansvarig för infrastrukturfrågor

forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

kn.registrator@regeringskansliet.se

li.registrator@regeringskansliet.se

Kopia: Magnus Blümer: magnus.blumer@regeringskansliet.se

Myndigheter bör få uppdrag om behovsstyrd hinderbelysning

Green Power Sweden är en branschförening för företag som arbetar med storskalig vindkraft, storskalig solkraft och energilagring. Våra medlemmar står tillsammans för mer än en fjärdedel av Sveriges elproduktion, och bidrar med lagringseffekt för balansering av elsystemet. Våra medlemsföretag möjliggör elektrifieringen av Sverige.

Förslag

Berörda försvarsmyndigheter och Transportstyrelsen bör få ett uppdrag om att utreda förändrade regler för att kunna tillåta behovsstyrd hinderbelysning i Sverige. Uppdraget bör inkludera att göra en jämförelse med regelverk och erfarenheter från bl.a. Danmark, Norge och Tyskland där behovsstyrd belysning är tillåten.

Bakgrund

I den remissammanställning som Transportstyrelsen publicerade i samband med sin omremiss av myndighetens förslag till nya föreskrifter för hindermarkering anges att myndigheten tidigare har beviljat ett fåtal ansökningar om behovsstyrd flyghinderbelysning. Transportstyrelsen hänvisar dock till att Försvarsmakten 2016 gjorde ett ställningstagande mot sådana system på grund av aspekter som rör nationell säkerhet, flygsäkerhet och operativa skäl.

Transportstyrelsen hänvisar i remissammanställningen till att myndigheten haft ett regeringsuppdrag som ledde till slutsatsen att den svenska modellen för militär och civil samexistens i luftrummet skiljer sig från andra europeiska länder, och att deras lösningar därför inte automatiskt kan tillämpas i Sverige. Transportstyrelsen anger att med hänsyn till detta finns i nuläget inga planer på att införa föreskrifter om behovsstyrd hinderbelysning, men skriver samtidigt att det finns möjlighet att ansöka om undantag från bestämmelserna i föreskriften.

I ett antal närliggande länder som Danmark, Norge, Tyskland, Nederländerna, Österrike och Schweiz är behovsstyrd hinderbelysning tillåten. I t.ex. Danmark och Österrike är en del av lösningen att Försvarsmakten kan aktivera hinderbelysningen så att vindkraftsparkerna lyses upp vid behov. Andra länder tillämpar också säkerhetssystem så att belysningen tänds om det uppstår tekniskt fel med den behovsstyrda styrningen av systemet.

Motiven för Green Power Swedens förslag

Hinderbelysning kan störa närboende, ha negativ påverkan på djur som fåglar och fladdermöss och orsakar ljusföroreningar. Den lokala påverkan från hinderbelysning är en återkommande acceptansfråga som i dag i onödan förstärker motståndet mot vindkraft och kan vara avgörande för beslut om kommunal tillstyrkan. Det är därför angeläget att krav på hinderbelysning begränsas till vad som faktiskt behövs för att säkerställa flygsäkerheten.

Från vindkraftsbranschen uppfattar vi det inte som möjligt att få undantag för att använda behovsstyrd hinderbelysning i dag. Det bör inte införas krav på att använda behovsstyrd hinderbelysning, men det bör införas en tydlig möjlighet att söka tillstånd eller dispens för att använda främst transponderbaserade system och siktbaserad dimning så att ljuset kan dämpas vid god sikt, i de fall det kan användas utan att påverka flygsäkerheten negativt.

Frågan om behovsstyrd hinderbelysning rör flera myndigheter och därför bör Transportstyrelsen få ett uppdrag tillsammans med berörda försvarsmyndigheter att utreda hur det svenska regelverket bör ändras för att kunna tillåta behovsstyrd hinderbelysning. Eftersom så många andra länder tillåter behovsstyrd hinderbelysning bör uppdraget inkludera att göra en jämförelse med regelverk och erfarenheter från bl.a. Danmark, Norge och Tyskland.

Stockholm 2026-11-11

Nils Grunditz
VD
Green Power Sweden